

TEBLİĞ

Bayındırlık ve İskan Bakanlığından:

YAPI MALZEMELERİNİN TABİ OLACAĞI KRİTERLER HAKKINDA

YÖNETMELİĞE GÖRE UYGUNLUK TEYİT SİSTEMLERİNİN

UYGULANMASINA DAİR TEBLİĞ

(TEBLİĞ NO: YİG/2010-02)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar ve Genel Esaslar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ, 26/6/2009 tarihli ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmeliğin 19 uncu maddesi 2 nci fıkrasındaki “Ek-1’de yer alan uygunluk teyit sistemleri için, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yapacakları değerlendirmeleri eşdeğer bir yöntemle gerçekleştirmelerini sağlayacak uygulama kılavuzu Bakanlık tarafından belirlenir.” hükmünü yerine getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ ulusal standartlara göre üretilen yapı malzemelerinin ve hakkında bir uyumlaştırılmış veya ulusal standart bulunmayan yahut bunlardan sapma gösteren malzemeler ile kendi başlarına güvenli oldukları kanıtlanmış dahi birlikte piyasaya arz edilerek takım malzeme olan ürünlerin ve prototip malzemelerin bir ulusal teknik onay çerçevesinde uygunluk değerlendirmesi ile ilgili kural ve düzenlemeleri kapsar.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 180 karar sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın teşkilat ve görevleri hakkında kanun hükmünde karamamenin 30/A maddesine, 26/6/2009 tarihli ve 27270 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmeliğe ve 8/9/2002 tarihli ve 24870 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği’ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik’te belirtilen tanımlara ek olarak bu Tebliğde geçen;

a) Yönetmelik: Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmeliği,

b) Ulusal Teknik Onay (UTO): Hakkında ulusal standart bulunmayan veya bunlardan sapma gösteren malzemelere ve yapı elemanlarına dair tasarım ve yapım sistemlerine ilişkin olarak, ulusal yapı mevzuatı dikkate alınarak verilen kullanıma uygunluk belgesini,

c) İmalatçı: Bir ürünü üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini imalatçı olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; imalatçının Türkiye dışında olması halinde, imalatçı tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri

ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen ve ürünün yönetmelik hükümlerine uygunluğundan ve G işareti iliştilirilmesinden nihai olarak sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi,

c) Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu: Yapı malzemesinin, ilgili teknik şartnameye uygunluğunun deneye tespit edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin faaliyette bulunmak üzere Bakanlık tarafından görevlendirilen tüzel kişiliği,

d) Onaylanmış Kuruluşlar Grubu: Bakanlık tarafından Yapı Malzemeleri Yönetmeliği kapsamında onaylanmış kuruluş olarak görevlendirilen kuruluşların, Avrupa onaylanmış kuruluşlar grubunda Türkiye'yi temsil etmek ve uygunluk değerlendirme hususlarında ortak uygulama esaslarını belirlemek amacıyla kendi aralarında oluşturduğu grubu,

e) Uygunluk teyit sistemi: Bir malzemenin başlangıç tip deneyleri marifetiyle beyan edilen performans değerlerinin uygunluğunun kabul edilmesi için sahip olması gereken fabrika üretim kontrolü sisteminin yanı sıra onaylanmış kuruluş/kuruluşlarca; beyan edilen performans değerlerinin deneye tabi tutulmasında, malzeme veya üretim kontrolünün değerlendirilmesinde ve gözetiminde rol almasına ilişkin olarak ilgili malzeme veya malzeme grubu için uygulanacak prosedürü,

f) G işareti: Malzemelerin, ulusal teknik şartnamelere uygun olarak üretildiğinin uygunluk teyit sistemlerinden ilgili olanına göre değerlendirilerek Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmeliğin bütün hükümlerini karşıladığını ifade etmek üzere malzemeye, malzemeye iliştilirilecek etiket üzerine, ambalaja veya ilgili ticari dokümanlara iliştilirilen işareti,

ifade eder.

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ 2 nci bölümde belirtilen uygunluk değerlendirme metodlarının 3 üncü bölümde verilen sorumluluklar çerçevesinde yerine getirilmesini düzenler.

(2) Yönetmelik kapsamına giren yapı malzemelerinin uygunluk değerlendirme, teyit ve belgelendirme faaliyetlerini gerçekleştirmeyi amaçlayan deney, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları, 2 nci bölümdeki uygunluk değerlendirme metodlarında belirtilen hususları, 3 üncü bölümdeki sorumluluklar çerçevesinde ilgili ürün standardına göre yürütmek üzere hazırladıkları “Belgelendirme Prosedürlerini” Bakanlığa sunmak zorundadır.

(3) Belirtilen esaslar çerçevesinde Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasına göre, halen Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) kapsamında faaliyetlerini sürdüren onaylanmış kuruluşlar, görevlendirilmelerinde esas alınan temel kriterlere göre uygun görülmeleri halinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından talep edilen yeni kapsam dahilinde uygunluk değerlendirme kuruluşu olarak görevlendirilir.

(4) İmalatçılar ise uygunluk teyit sistemine göre ürünün uygunluk değerlendirmesinde sorumlu oldukları hususları yine 2 nci bölümde belirtilen uygunluk değerlendirme metodlarında belirtilen hususlara göre yaparlar. Bunların denetlenmesi Madde 10'da belirtildiği üzere yürütülür.

(5) Bir malzemenin veya malzeme grubunun hangi uygunluk teyit sistemine tabi olacağının belirlenmesinde sırasıyla, “Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamındaki Malzemelerin Tabi Olacakları Uygunluk Teyit Sistemleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: TAU/2004-006)”e ve bu Tebliğde yapılacak değişikliklere, burada bir düzenleme bulunmaması halinde Yönetmelik kapsamında bu hususa özel olarak yayımlanan Tebliğe itibar edilir. Bunlardan herhangi birisinde düzenleme bulunmuyor ise ilgili yapı malzemesi uygunluk teyit sistemi 1+'ya tabi olur.

(6) Tüm uygunluk teyit sistemleri kapsamında, bir ürünün üzerine G işaretinin iliştilirilmesinde, imalatçı veya kendisinin Avrupa Ekonomik Alanı'nda (EEA) kurulu olan yetkili temsilcisi tarafından imzalanmış olan “G Uygunluk Beyanı” esas alınır. Ürün için tespit edilmiş uygunluk teyit sistemine bağlı olarak, G Uygunluk Beyanında, G Uygunluk Belgesi ve/veya Fabrika Üretim Kontrolü Belgesi (sistem 1/1+ ve 2/2+) veya görevlendirilmiş laboratuvar tarafından verilen başlangıç tip deneyi raporu (sistem 3) esas alınır.

(7) Uygunluk değerlendirme kuruluşları Onaylanmış Kuruluşlar Grubuna iştirak ederler ve govlerini yerine getirme noktasında ortak bir yol izlenmesi ve muallakta kalan konuları netleştirmek amacıyla uygulama kurallarını belirlerler. Bu kurallar istisari mahiyette olup gerekli görülmesi halinde Bakanlığın internet sitesinden duyurulur. Bu şekilde yayımlanmış kurallar uygunluk değerlendirme kuruluşlarının faaliyetlerinin değerlendirilmesinde Bakanlıkça esas alınır.

(8) zel üretimlerde, seri olmayan üretimlerde ve prototip malzemelerde Ek-1’de belirtilen uygunluk teyit sistemi 4 uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

G Uygunluk Belgesi için Başvuru ve Uygunluk Değerlendirme Metotları

G Uygunluk belgesi için başvuru

MADDE 6 – (1) Uygunluk değerlendirme kuruluşunun uygunluk değerlendirmesinde gov aldığı durumlarda imalatçı, uygunluk değerlendirme kuruluşuna G Uygunluk Belgesi için aşağıdaki hususlara göre başvuru yapar:

a) İmalatçı tarafından yapılan başvuru, uygunluk değerlendirme kuruluşundan elde edilecek standart bir başvuru formu doldurularak yapılır.

b) İmalatçı veya kanuni temsilcisi tarafından yapılan başvuru ilgili Avrupa Komisyonu kararları veya Bakanlık tarafından yayımlanacak uygulama kılavuzu ve ek kılavuzlarda tanımlanan ilgili ürün ve ürün gruplarına atf yapar.

c) Uygunluk değerlendirme kuruluşu, başvurunun kabul aşamasında imalatçıya danışarak başvuru bilgilerini teyit eder ve imalatçının başvurusunun ilerlemesi için gerekli olan ilave bilgilendirmeleri ona sağlar.

) G Uygunluk Belgesi için imalatçı veya kanuni temsilcisi tarafından, uygunluk değerlendirme kuruluşuna her bir üretim tesisi ve ürün kombinasyonu için ayrı ayrı başvuru yapılır. Ancak aynı üretim tesisi ve ürün için ilk başvuru yapılan kuruluşla bu Tebliğ’in kapsamındaki hukuki ilişki tamamlanmadan veya belgenin uygunsuzluk sebebiyle askıya alınması veya iptali halinde imalatçı bu durumu değiştiren kadar 2 nci bir kuruluşa belgelendirme için başvuru yapamaz. Bu konuda uygunluk değerlendirme kuruluşu, imalatçıdan başka bir uygunluk değerlendirme kuruluşuna başvurmadığının ve başvurmayacağının taahhüdünü alır.

d) Uygunluk değerlendirme kuruluşu başvuru formunda eksiklerin tamamlanması veya düzeltmelerin yapılması gerekiyorsa bunları imalatçıdan ister. Buna rağmen başvurunun kabul edilmemesi durumunu imalatçıya bildirir.

e) Başvuru formunun alınmasından sonra imalatçı ve uygunluk değerlendirme kuruluşu aralarında bir belgelendirme sözleşmesi imzalar. Bu sözleşmede asgari olarak aşağıdaki hususlar bulunur:

i. Uygunluk değerlendirme kuruluşunun genel belgelendirme düzenlemelerine atf

ii. Mali hususlar

iii. Sözleşmenin başlangıcı, geçerliliği ve sona erdirilmesine ilişkin konular

iv. Gizlilik beyanları

v. şikayet ve itirazların ele alınması ve sonuçlanması hakkında bilgi

vi. Genel belgelendirme düzenlemelerinde olmayan özel geçerlilik hususları

f) Başvuruyla birlikte, imalatçının genel politikaları, işlemleri ve uygulamalarını içeren bir fabrika üretim kontrolü sistemi el kitabı ile üretim işlemlerinin ve yöntemlerinin belirtildiği bir teknik dosyayı imalatçı uygunluk

değerlendirme kuruluşuna iletir.

Başlangıç tip deneyi

MADDE 7 – (1) Malzemenin imalatçı veya onaylanmış bir kuruluş tarafından başlangıç tip deneyinden geçirilmesi aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) Test ve muayene için numune seçiminde ulusal teknik şartnamedeki sabit kurallar temel alınır. Ancak; ulusal teknik şartnamede muğlak olduğu düşünülen hususlar varsa onaylanmış kuruluşlar grubu tarafından bu hususlar gözetilerek hazırlanan kılavuz da ulusal teknik şartnamenin yanı sıra dikkate alınır.

b) Bazı özellikleri uygunluk teyit sistemi 1/1+ bazı özellikleri ise uygunluk teyit sistemi 3'e göre değerlendirilen bir ürün için G Uygunluk Belgesi verildiğinde uygunluk değerlendirme kuruluşu, gerekli ürün karakteristiklerinin tamamına ilişkin deneyleri gerçekleştirmek için gerekli olan tüm numunelerden örnekler alır. İlgili teknik şartnamesinde belirtilmemesi halinde numune alımını TS 2756 serisi standartlara göre yapar. Uygunluk teyit sistemi 3 kapsamında ise onaylı laboratuvar imalatçı tarafından teslim edilen numunelerin tutarlılığından emin olur.

c) Numune, üretim aşamasında kullanılan üretim araçları ve kullanım amacına göre montaj metodları, birlikte kullanıldığı diğer ürünler gibi farklılık arz eden bütün türevleri de kapsayacak şekilde belgelendirilecek ürünü temsil eder.

ç) Ürünlerin bir ulusal teknik onay kapsamında olması halinde; ulusal teknik onay sürecinde onay kuruluşu tarafından edinilen deney sonuçlarından uygun olanları onay kuruluşu tarafından uygunluk değerlendirme amacıyla devralınır ve geçerli kılınır.

d) Başlangıç tip deneyi, ulusal teknik şartnameye göre yapılır. Ancak; ulusal teknik şartnamede muğlak olduğu düşünülen hususlar varsa onaylanmış kuruluşlar grubu tarafından bu hususlar gözetilerek hazırlanan kılavuz da ulusal teknik şartnamenin yanı sıra dikkate alınır.

e) Belgelendirme Kuruluşları başka bir kuruluş tarafından elde edilen deney sonuçlarını kullandığında, deneyi gerçekleştirecek olan kuruluşun deneyi gerçekleştirme yeterliliğinden emin olur ve Bakanlığa bildirir.

f) Başlangıç tip deneyleri, ürünün teknik şartnamesinde belirtilen karakteristiklere ilişkin deney grubudur. Başlangıç tip deneyleri, piyasaya arz edilen ürünün uygunluğuna ilişkin olmayıp, beyan edilecek özelliklerin performansının belirlenmesini kapsar. Ürünün beyan edilen değerlere uygunluğu imalatçının üretim sorumluluğundadır.

g) Başlangıç tip deneyleri, başvuru kapsamındaki ürün sınıflarında fabrika üretim kontrolünün başlangıç muayenesi esnasında veya daha önce tamamlanır.

ğ) Onaylanmış Kuruluş'un tesislerinde deneyleri yapmak aşırı derece karmaşık (yani, taşınması çok güç olan büyük örnekler gibi) veya maliyeti çok yüksekse deneyler üreticilerin deney imkanları kullanılarak da yapılabilir. Yani uygunluk teyidi çerçevesi içindeki deneyler için cihazları, üreticinin deney personeli ile birlikte veya birlikte olmaksızın yürütülebilir. Bu durumda üreticinin deney olanakları kalibre edilmiş olmalı ve üreticinin deney cihazlarını kullanan Onaylanmış Kuruluş, yaptığı bu deneylerin ve sonuçlarının sorumluluğunun kendisinde olduğunu kabul etmelidir. Üreticinin personelini kullanması durumunda da Onaylanmış Kuruluş deneyleri yönetir ve personele yardımcı olur.

(2) Deney amacı ile kullanılacak tüm numunelerin uygun olarak işaretlenmesi gerekir. Ürün üzerinde numune işaretlemesi, en azından üretim bandı ile ürün alma tarih ve saatini içerir. Ayrıca İzlenebilirliğin sağlanması için, numune bilgileri tüm deney raporlarında bulunur.

a) Numune alımıyla ilgili olarak imalatçı veya vekilince imzalanacak bir tutanak hazırlanır. Bu tutanakta asgari olarak aşağıdaki bilgilerin yer alması şarttır:

i. İmalatçı ve üretim tesisi

- ii. Numune alınan yer
- iii. Gerekliyse, (numunelerin içinden alındığı) stok ve parti miktarı
- iv. Numune sayısı veya miktarı
- v. Yapı malzemesinin teknik şartnameye göre tanıtılması
- vi. İmalatçı tarafından ürün işaretlemesi
- vii. Numunelerin numune alan kişi tarafından işaretlenmesi
- viii. Deneye tabi tutulacak özellikleri
- ix. Yer ve tarih
- x. İmzalar
- xi. Uygunluk Değerlendirme Kuruluşunun numarası

b) Her deneyin sonucu “başlangıç tip deney raporu” olarak düzenlenerek kaydedilir. Deney raporunda aşağıda belirtilen bilgiler bulunur:

- i. İmalatçı ve üretim tesisi
- ii. Yapı malzemesinin ilgili teknik şartnameye göre tanıtılması
- iii. Numune alma, deney tarihi, görev alan personel, ilgili teknik şartnameye göre tatbik edilen deney yöntemi hakkında bilgi
- iv. Deneyi gerçekleştiren kuruluşun ve personelin tanıtılması
- v. Yer ve tarih
- vi. Teknik şartnamede gerekli görülmesi halinde analizlerinin de yer aldığı, deney sonuçları
- vii. Deney laboratuvarı yetkilisinin imzası ve mührü (taşeron hariç)

c) Deneyler onaylanmış kuruluşlar tarafından yürütülüyorsa, onaylanmış kuruluş tarafından teknik şartnamede belirtilen tüm karakteristiklere göre yapılmış deneylerin raporlarının değerlendirildiği başlangıç tip deneyi raporu düzenler. Deney raporu, teknik şartnamenin ilgili maddeleri ile uyumlu olarak, imalatçı ve uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından saklanır, istenmesi halinde piyasa gözetim ve denetim elemanlarına verilir.

Planlı fabrika üretim kontrolü deneyleri

MADDE 8 – (1) Fabrikada elde edilen numunelerin imalatçı tarafından daha önce belirlenmiş deney programı çerçevesinde deneye tabi tutulması aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) İmalatçının, sürekli uygunluk kontrolü yaptığı ürün özelliklerine yönelik rutin deneylerin sonuçlarını (otokontrol deney sonuçları), uygunluk değerlendirme kuruluşu değerlendirir.

b) Fabrika üretim kontrolünün gözetimi, değerlendirilmesi ve kabulü, imalatçının otokontrol deney sonuçlarının, ilgili ürün standardındaki istatistiksel uygunluk kriterlerine ve tek deney sonucu için kimyasal, fiziksel

veya mekanik özelliklerin aşmaması gereken üst veya alt karakteristik sınır değerine göre uygunluğunu kontrol etmek için yapılan değerlendirmeyi kapsar.

c) İmalatçının belgelendirilmiş her ürün için otokontrol deney sistemi olmalıdır. Bu sistem ürünün ilgili ürün standardında uygunluk kriterleri maddesinde verilen gereklere uygun olduğunu göstermek için kullanılır.

ç) Ürünün ilgili ürün standardındaki uygunluk kriterlerinde belirtilen tek deney sonucu için kimyasal, fiziksel veya mekanik özelliklerin aşmaması gereken üst veya alt sınır değerine uymayan bir sonuç vermesi halinde, imalatçı derhal etkilenen miktarı belirler ve bu miktarın sevkini önleyecek tedbirleri alır ve sevk edilmiş olması halinde, etkilenen müşterileri haberdar eder. Buna ilave olarak imalatçı böyle bir uygunsuzluğun sebebini derhal belirler, düzeltici önlemleri alır ve bütün ilgili fabrika üretim kontrolü prosedürlerini gözden geçirir. Ayrıca, belgelendirme kuruluşu bu önlem ve bulgulardan haberdar edilir.

d) Otokontrol deneyi için kullanılan cihazlar, fabrika kalite el kitabında yer alan prosedür ve sıklıklara uygun olarak düzenli şekilde kontrol ve kalibre edilir.

e) İmalatçı, oto kontrol deney sonuçları ve deney cihazlarına ait usulüne uygun olarak tutulmuş kayıtları on yıl süreyle saklar.

Ürünün gözetimi

MADDE 9 – (1) Fabrikada, pazarda veya inşaat sahasında elde edilen numunelerin onaylanmış bir kuruluş tarafından denetleme niteliğinde deneyden geçirilmesi aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) Şayet ürün stoklama imkanı olmayan ve inşaat mahallinde nihai şeklini alan bir ürün ise veya müteahhit veya imalatçı tarafından şantiye ortamında üretiliyor veya ürünün piyasaya arz edildiği nokta inşaat sahası ise ürünün uygunluk değerlendirmesi için gerekli numune şantiye ortamından temin edilir.

b) Takım malzemeleri oluşturan bileşenlerden en az bir tanesi şantiye ortamında imal ediliyorsa uygunluk değerlendirmesi için gerekli numuneler şantiye ortamından alınır.

c) Uygun bir “denetleme deneyi”nde aşağıdaki şartlar yerine getirilmiş varsayılır:

i. Yapı malzemesinin, teknik şartnamesiyle öngörülen başlangıç tip deneylerinde belirtilen deney metodlarına göre deneye tabi tutulduğu.

ii. Deney sonuçlarının, başlangıç tip deneyinden alınan ve beyan edilmiş olan ürün performans değerleri ile mukayese edildiği.

iii. Bulguların, teknik şartnamede öngörülen başlangıç tip deneyine ve fabrika üretim kontrolü hükümlerine uygun olduğunu teyit eden bir deney raporunun sunulduğu.

ç) Ürün tetkikinde numune alımı için uygunluk değerlendirme kuruluşunun kuralları olmalı ve bu kurallar ilgili deney standartlarına uygun olmalıdır.

d) Ürün tetkiki, haber verilmeden ve her üretim tesisi için yılda en az iki kez yapılır.

e) Uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından ürün tetkiki yapılırken 3 farklı numune seti alınır. Numune setlerinden biri imalatçı tarafından, diğeri uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından ilgili ürün standardında belirtilen özellikleri taşıyıp taşımadığının tespiti için ve yine aynı standartta belirtilen deney metodları kullanılarak deneye tabi tutulur. Son numune seti de ilk iki numune setinden herhangi birisinin kaybedilmesi, bozulması veya kirlenmesi, yada bir anlaşmazlık durumunda daha fazla deney yapmak için mühürlenir ve imalatçı tarafından en az üç ay saklanır.

f) Uygunluk değerlendirme kuruluşu herhangi bir deney sonucunun standartta belirtilen uygunluk kriterleri değerinin gereklerine uymaması durumunda imalatçıyı uyarır, düzeltici faaliyetlerle tedbir almasını ve aldığı tedbirlerden

kendisini haberdar etmesini sağlar. Ayrıca üreticinin uyarılmasını müteakip uygunsuzluk tespit edilen özellikler için en fazla bir ay içerisinde ürün denetimi yapar.

g) Uygun olmayan bulunan ürünler için düzeltici faaliyetler standartta belirtiliyorsa standarda göre yoksa uygunluk değerlendirme kuruluşunun prosedürlerine göre yapılır.

ğ) Uygunluk değerlendirme kuruluşu aynı özellikler için birbirini takip eden iki deney sonucunun uygun olmaması durumunda uygunluk belgesini askıya alır ve bu durumu Bakanlığa bildirir.

Piyasa gözetimi ve denetimi deneyleri

MADDE 10 – (1) Teslimata hazır veya teslim edilmiş bir mal grubu içinden seçilen numunelerin yetkililer tarafından deneye tabi tutulması aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) Teslimata hazır veya teslim edilmiş mal grubu içerisinde yetkililer tarafından seçilen numuneler deneye tabi tutulur. Eğer deney sonucu beyan edilen değerden standartta izin verilen orana kıyasla daha fazla sapma gösteriyorsa ürünün piyasaya arzına izin verilmez.

b) Anlık numuneler, yetkililerin sorumluluğu altında ürünün piyasaya arz edilmek üzere depolandığı stok sahasından, piyasadan veya gerektiğinde şantiye mahallinden ve ithal ürünler için ise ithalat denetim noktalarından alınır.

Fabrika üretim kontrolü

MADDE 11 – (1) Fabrika üretim kontrolü aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) Fabrika üretim kontrolü tabiri imalatçının üretimini kendi bünyesinde sürekli olarak kontrol etmesi anlamına gelmektedir. İmalatçının benimsediği tüm hususlar, gerekler ve hükümler sistematik bir şekilde yazılı politika ve prosedür olarak dokümanite edilir. Fabrika üretim kontrolü sistemine ilişkin bu dokümantasyon, kalite güvencesi konusunda ortak bir anlayış yaratarak, malzemelerin istenen özelliklere sahip olmasının ve kontrol sisteminin verimli bir şekilde işleyip işlemediğinin denetlenmesini sağlar.

b) İmalatçı, fabrika üretim kontrolü sisteminin etkin biçimde oluşturulmasından ve yürütülmesinden sorumludur. İmalatçı üretim kontrolü organizasyonundaki görev ve sorumlulukları belirler. Her üretim tesisinde (fabrikada), imalatçı, bir üretim kontrolü sorumlusu (yönetim temsilcisi) atar. Üretim kontrolü sorumlusunun görevleri şunlardır:

i. Ürünün uygunluğunu ortaya koymak için gerekli prosedürlerin tespit edilmesi,

ii. Herhangi bir uygunsuzluk durumunun tespiti ve kayıt altına alınması,

iii. Uygunsuzluk durumlarının düzeltilmesi için gerekli prosedürlerin tespit edilmesi.

c) İmalatçı, referans teknik şartnamenin gerekleri doğrultusunda uygulayacağı fabrika üretim kontrolünü tanımlayan yazılı dokümanlar hazırlar ve bunları sürekli günceller. İmalatçının dokümantasyon işleri ve bunlarla ilgili prosedürleri, ürün ve imalat prosesine uygun olmalıdır. Fabrika üretim kontrolü işlemleri, şu çalışmaların bir kısmını ya da tamamını kapsar:

i. Hammadde ve bileşenlerinin ayrıntılı olarak tanımlanması ve doğrulanması,

ii. Belirlenen periyotlarda, üretim esnasında yapılacak olan muayene ve deneyler (ekipman kontrol işlemleri ile üretim ara aşama işlemleri),

iii. Teknik şartnamelerde belirtilerek, ürüne ve imalat koşullarına uyarlanmış olması muhtemel belirli periyotlarda teknik şartnamede belirtilmemesi halinde ise istatistik yöntemlerle kanıtlanmış periyotlarda, nihai ürün üzerinde yapılacak olan doğrulama işlemlerini ve deneyleri (imalatçının paketleme, taşıma, depolama konusundaki

sorumlulukları da değerlendirilmelidir).

ç) İmalatçı, gerekli doğrulama işlemlerini ve deneyleri yapmasına imkan verecek tesisat, ekipman ve personele sahip olmalıdır. İmalatçı ve temsilcisi, bu şartı yerine getirmek için, gerekli nitelik ve ekipmana sahip ve “TS EN ISO/IEC 17025 Deney ve kalibrasyon laboratuvarlarının yeterliliği için genel şartlar” standardının şartlarını karşılayan bir ya da birden fazla kişi veya kuruluş ile taşeronluk anlaşması da yapabilir. İmalatçı, ürünün ilgili teknik şartnameye uygunluğunu göstermek açısından, kendisine ait olsun veya olmasın, kontrol, ölçüm ve deney ekipmanlarının her türlü bakımları ile kalibrasyonları veya doğrulamalarını yapmak ve bunları çalışır durumda tutmak zorundadır.

Fabrika üretim kontrolünün ilk tetkiki

MADDE 12 – (1) Fabrika ve fabrika üretim kontrolünün onaylanmış bir kuruluş tarafından yürütülecek ilk tetkiki aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) Başvurunun kabulünden sonra, uygunluk değerlendirme kuruluşu başlangıç muayenesi için gerekli düzenlemeleri müracaatçıyla birlikte bir program dahilinde yapar.

b) Uygunluk değerlendirme kuruluşu, fabrika (üretim tesisi) ve fabrika üretim kontrolünün başlangıç muayenesi öncesinde, imalatçının fabrika üretim kontrolü el kitabı ve ilgili belgelerin teknik şartnameye uygunluğunu değerlendirir. Eğer teknik şartnameye uygun olmayan bir durum varsa, bunun düzeltilmesi için imalatçıyı bilgilendirir.

c) Başvuranın fabrika üretim kontrolü sisteminin değerlendirilmesi, başlangıç muayenesinin asıl kısmını oluşturur. Bu değerlendirme Ulusal teknik şartnamelerde ortaya konan gereklere göre yürütülür. Ancak; ulusal teknik şartnamede muğlak olduğu düşünülen hususlar varsa onaylanmış kuruluşlar grubu tarafından bu hususlar gözetilerek hazırlanan kılavuz da ulusal teknik şartnamenin yanı sıra dikkate alınır.

ç) Belgelendirmeyle ilgili fabrika üretim kontrolü sisteminin işletilmesi için tutulan kayıtlar, uygunluk değerlendirme kuruluşunun muayenesi için kolayca ulaşılabilir şekilde hazırlanmalıdır.

d) Ulusal teknik onaya uygunluğun temini veya ulusal teknik onayın güncellenmesine engel teşkil edecek önemli bir uygunsuzluğun tespiti durumunda, ulusal teknik onay kuruluşu gecikmeksizin incelemelerin sonuçlarını değerlendirir ve teknik onayın statüsü hakkında gerekli kararı alır.

e) Başlangıç muayenesinin bitiminde tetkikçiler tarafından muayenede belirlenen gözlemler, uyarılar ve uygunsuzluklar tesis temsilcisiyle uzlaşarak belirlenir. Daha sonra uygunluk değerlendirme kuruluşu bir muayene raporu hazırlayarak tüm tespitleri imalatçıya iletir, tespit edilen uygunsuzlukların belirlenen süre içerisinde giderilmesini takip eder.

Fabrika üretim kontrolünün gözetimi

MADDE 13 – (1) Onaylanmış bir kuruluşun fabrika üretim kontrolünü devamlı olarak gözetim, değerlendirme ve tetkik altında tutması aşağıda belirtildiği gibi yerine getirilir:

a) Uygunluk değerlendirme kuruluşu, fabrika ve fabrika üretim kontrolünü, başlangıç muayenesini baz alarak sürekli gözetime tabi tutar. Fabrika üretim kontrolünün gözetimini yılda en az bir kez gerçekleştirir. Uygunluk değerlendirme kuruluşu gözetim sıklığını bundan az olmamak şartıyla değiştirebilir.

b) Uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından ulusal teknik şartnamenin gereklerine dayanarak gerçekleştirilen fabrika üretim kontrolünün sürekli gözetimi, ulusal teknik şartnamede fabrika üretim kontrolünün sürekli gözetimi ile ilgili muğlak olduğu düşünülen hususlar varsa onaylanmış kuruluşlar grubu tarafından bu hususlar gözetilerek hazırlanan kılavuz da ulusal teknik şartnamenin yanı sıra dikkate alınır.

c) İmalatçı, fabrika üretim kontrolündeki herhangi bir değişimi ve fabrikadaki değişiklikleri uygunluk değerlendirme kuruluşuna bildirmekle yükümlüdür. Değişiklikler sebebiyle yeni bir muayene yapılıp yapılmamasına uygunluk değerlendirme kuruluşu karar verir. İmalatçının değişiklik bildirimini yapmaması halinde bu durum uygunluk

değerlendirme kuruluğu tarafından uygunsuzluk olarak ele alınır.

ç) Fabrika üretim kontrolünün gözetiminde, imalatçı tarafından yapılması gereken deney ve muayenelerin gerekli sıklıklarda gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve Görevler

MADDE 14 – (1) Uygunluk değerlendirme sürecinde belirli sorumluluk imalatçılarla birlikte uygunluk değerlendirme kuruluşlarına verilmiştir, ancak bu durum imalatçının zorunlu olarak yapması gerekenleri ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz. Ek-1’deki tabloda imalatçının ve uygunluk değerlendirme kuruluşunun uygunluk teyit sistemlerine göre sorumlulukları belirtilmiştir.

İmalatçının görevleri

MADDE 15 – (1) Yönetmelik kapsamında 1+ ve 1 uygunluk teyit sistemlerine giren ürünlerin imalatçıları aşağıdaki görevleri yapmakla yükümlüdür:

a) Madde 11’de belirtilen, fabrika üretim kontrolünü yapmak.

b) Madde 8’de belirtilen şekliyle daha önceden belirlenen bir deney planı uyarınca fabrikadan alınan numuneler üzerinde deney yapmak.

(2) Yönetmelik kapsamında 2+ ve 2 uygunluk teyit sistemlerine giren ürünlerin imalatçıları aşağıdaki görevleri yapmakla yükümlüdür:

a) Madde 7’de belirtilen, malzemeyi başlangıç tip deneyinden geçirmek.

b) Madde 11’de belirtilen, fabrika üretim kontrolünü yapmak.

c) Madde 8’de belirtilen şekliyle fabrikadan alınan numuneleri daha önceden belirlenmiş bir deney planına uygun olarak deneye tabi tutmak (sadece uygunluk teyit sistemi 2+).

(3) Yönetmelik kapsamında uygunluk teyit sistemi 3’e ilişkin ürünlerin imalatçıları sadece Madde 11’de belirtilen fabrika üretim kontrolünü yapmakla yükümlüdür.

(4) Yönetmelik kapsamında uygunluk sistemi 4’e ilişkin ürünlerin imalatçıları aşağıdaki görevleri yapmakla yükümlüdür:

a) Madde 7’de belirtildiği şekliyle malzemeyi başlangıç tip deneyinden geçirmek.

b) Madde 11’de belirtildiği şekliyle fabrika üretim kontrolünü yapmak.

Uygunluk değerlendirme kuruluşunun görevleri

MADDE 16 – (1) Madde 15’de belirtilen imalatçının görevleri saklı kalmak şartıyla madde 6’ya göre başvurusu yapılan ürünlere ilişkin sadece aşağıda belirtilen görevler uygunluk değerlendirme kuruluşlarına aittir.

(2) Yönetmelik kapsamında 1 ve 1+ uygunluk teyit sistemlerine giren ürünler üzerinde uygunluk değerlendirme işlemi yapan kuruluş madde 6’ya göre aldığı başvuru kapsamında aşağıdaki görevleri sonucunda belgelendirme yapmakla yükümlüdür:

a) Madde 7’de belirtildiği şekliyle malzemeye başlangıç tip deneyi yapmak.

b) Madde 12’de belirtilen fabrika ve fabrikanın üretim kontrolü üzerine ilk tetkiki yapmak.

c) Madde 13’de belirtilen fabrika üretim kontrolünün devamlı olarak gözetim altında tutmak, değerlendirmek ve bildirimini yapmak.

ç) Madde 9’da belirtilen fabrikadan, pazardan veya inşaat sahasından alınan numuneleri denetleme niteliğinde deneyden geçirmek (sadece uygunluk teyit sistemi 1+ için).

(3) Yönetmelik kapsamında 2 ve 2+ uygunluk teyit sistemlerine giren ürünler üzerinde uygunluk değerlendirme işlemi yapan kuruluş madde 6’ya göre aldığı başvuru kapsamında aşağıdaki görevleri sonucunda belgelendirme yapmakla yükümlüdür:

a) Madde 12’de belirtilen fabrika ve fabrika üretim kontrolünün ilk tetkikini yapmak.

b) Madde 13’de belirtilen fabrika üretim kontrolünü devamlı olarak gözetim altında tutmak, değerlendirmek ve onaylamak (sadece uygunluk teyit sistemi 2+ için).

(4) Yönetmelik kapsamında uygunluk teyit sistemi 3’e ilişkin ürünler üzerinde uygunluk değerlendirme işlemi yapan kuruluş sadece madde 7’de belirtilen malzemeyi başlangıç tip deneyine tabi tutmakla ve raporlandırmakla yükümlüdür.

(5) 2, 3 ve 4. fıkralarda belirtilen üç işlevi tek bir kuruluş veya farklı kuruluşlar yerine getirebilir. Bu durumda uygunluk değerlendirmesinde rol oynayan deney laboratuvarı belgelendirme kuruluşu adına görevini yerine getirir. Aynı şekilde belgelendirme kuruluşu adına fabrika üretim kontrolü ilk tetkiki ve fabrika üretim kontrolünün devamlı olarak gözetim, değerlendirme ve tetkik altında tutulması bir muayene kuruluşu tarafından yürütülebilir.

(6) Uygunluk teyit sistemi 4’e ilişkin ürünlerin uygunluk değerlendirmesinde uygunluk değerlendirme kuruluşunun herhangi bir işlevi bulunmamaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

G Uygunluk Belgesinin Düzenlenmesi

MADDE 17 – (1) Fabrika ve fabrika üretim kontrolünün başlangıç muayenesi ve kapsam dahilindeki ürünler için başlangıç tip deney sonuçları uygunsa, uygunluk değerlendirme kuruluşu Ek-1’deki görevleri yerine getirerek uygunluk teyit sistemleri 1 ve 1+ kapsamına giren ürünler için “G Uygunluk Belgesi” düzenler. Sistem 2 ve 2+ kapsamına giren ürünler için uygunluk değerlendirme kuruluşu Ek-1’deki görevleri yerine getirerek Fabrika Üretim Kontrolünü belgelendirir. Sistem 3 kapsamındaki ürünler için ise uygunluk değerlendirme kuruluşu ürünlerin başlangıç tip deneyi raporunu imalatçıya iletir. İmalatçı da bu belgelere ve rapora istinaden G Uygunluk Beyanını hazırlar. Ürün ulusal teknik onay kapsamında ise ulusal teknik onay kuruluşu Madde 7-(1) ç)’ye göre geçerli kıldığı deneylere dair düzenleyeceği başlangıç tip deneyi raporunu imalatçıya iletir.

(2) Sistem 4 kapsamındaki ürünler için uygunluk değerlendirme kuruluşlarının bir fonksiyonu bulunmamakta ve imalatçının Ek-1’deki sorumlulukları yerine getirerek uygunluk beyanı hazırlaması yeterli olmaktadır. Ancak, tüm uygunluk teyit sistemleri için imalatçı ayrıca uygunluk beyanını hazırlar.

(3) Düzenlenecek belge örnekleri Ek-2’de yer almaktadır. Her bir belge uygunluk değerlendirme kuruluşunun prosedürlerine uygun olarak atanmış tekil bir numaraya sahip olmalıdır.

(4) Düzenlenecek belge, herhangi bir nedenle askıya alınmadığı veya iptal edilmediği müddetçe; yönetmelik, ilgili teknik şartname, imalat süreci veya fabrika üretim kontrolünün değiştirilmemesi koşulu ile uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından belirlenmiş süre boyunca geçerlidir. Belgenin iptal edilmesi ve askıya alınması ile ilgili bilgileri uygunluk değerlendirme kuruluşu dokümanite eder ve imalatçıya önceden bildirir, ayrıca imalatçıya belge ve işaretinin

kullanımıyla ilgili kuralları da iletir. Belgelenmiş ürünlerin güncel listesini uygunluk değerlendirme kuruluşu elektronik yöntemlerle yayımlar ve belgeleri askıya alınan veya iptal edilen firmaları Bakanlığa bildirir.

(5) Başka fabrikanın veya aynı fabrikanın farklı ürünleri için G Uygunluk Belgesi

a) Aynı fabrikada mevcut bir G Uygunluk Belgesi kapsamında imal ettiği ürünlerin yanı sıra aynı ulusal standarda tabi farklı tipteki ve modeldeki ürünleri için G Uygunluk Belgesi almak isteyen bir imalatçı standart başvuru formunu doldurarak uygunluk değerlendirme kuruluşuna başvurur. Böyle bir durumda, uygunluk değerlendirme kuruluşu fabrika denetimini yapmamaya veya sadece kısmi bir denetim yapmaya karar verebilir. Ancak ek ürünün veya ürünlerin ulusal özelliklerle uyumlu olup olmadığını denetlemek için başlangıç tip deneyini gerçekleştirir. Eğer deney sonuçları başarılı ise, ek G Uygunluk Belgesini veya Belgelerini verir.

b) Eğer bir imalatçı aynı fabrikada imal ettiği ürünlerin yanı sıra farklı ulusal teknik şartnamelere göre imal ettiği farklı tipteki ürünler için belge almak isterse veya mevcut G Uygunluk Belgesi tarafından kapsanmayan farklı bir fabrikada uygulanmak üzere belge almak isterse daha önceki değerlendirilmelerde elde edilen imalatçı tarafından değişmesi öngörülmeven sabit veriler onaylanmış kuruluşlar grubu uygulamaları ile uyumlu olarak tekrar kullanılabilir. Herhangi bir şüphe durumunda onaylanmış kuruluşlar grubuna danışılır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bayındırlık ve İskan Bakanı yürütür.

Ekler için tıklayınız.